

महाराष्ट्र शासन,

वित्त विभाग,

शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र. विवज-१९९९/प्र.क्र. ११/कराधान-१

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- २६ एप्रिल, १९९९.

प्रस्तावना :-

विप्रीकर-विभागाकडे निरनिराळ्या कायद्याखाली थकीत कर, दंड व व्याज यापोटी सुमारे रु. ३९९० कोटी इतकी रक्कम थकीत आहे. अशी थकीत असलेली रक्कम ब-याचशा कारणांमुळे वसूल करणे शक्य मंच्छते. सदर रक्कम त्वरीत वसूल करण्याचा प्रश्न शासनाने विचाराधीन होता.

या पार्श्वभूमीवर राज्य शासनाने सदर थकीत रक्कम त्वरीत वसूल व्हावी यासाठी एक अभ्य योजना जाहीर करावी असे ठरविले आहे. या योजनेस " महाराष्ट्र राज्य करविवाद निवारण योजना, १९९९ " असे संबोधण्यात येईल.

शासन निर्णय :-

१. योजनेचा कालावधी :-

ही योजना दिनांक १ जून, १९९९ ते ३० सप्टेंबर, १९९९ या चार महिन्यांच्या कालावधीमध्ये अंमलात असेल.

२. योजनेची व्याप्ती :-

ज्या प्रकरणात कोणत्याही निर्धारणा कोलावधीसाठी, दिनांक ३१.३.९८ पर्यंत निर्धारणा आदेश पारित झालेले आहेत, अशाच प्रकरणांना ही योजना लागू असेल. तथापि, अशा निर्धारणा आदेशाबाबत जर पुस्तती आदेश, पुनर्निर्धारणा आदेश, पुनरीक्षण आदेश, अपिल आदेश, अशा प्रकारचे आदेश जर १ मे, १९९९ पूर्वी पारित करण्यात आले असले तर अशा आदेशाबाबत देखील ही योजना लागू असेल. नोंदीत, तसेच अनोंदीत व्यापार-यांना व व्यक्तींना या योजनेचा फायदा घेता येईल.

१ एप्रिल १९९८ नंतर पारित झालेल्या निर्धारणा आदेशांच्या थकबाकीबाबत ही योजना लागू होणार नाही. जी मागणी कोणत्याही वैधानिक अंगणामध्ये केली गेली नसली अशा मागणीबाबत ही योजना लागू होणार नाही.

- उल्लेखित खरीदी विक्री व्यवहारांवास्त जे निर्धारित आदेश दिनांक ३१ मार्च, १९९८ पूर्वी पारित झाले असतील तर असे व्यवहार आता जाहीर केले तरी, त्यावर या योजनेखाली लाभ मिळणार नाही.

३. योजनेची मर्यादा :-

ही योजना खालील अधिनियमांवासी लागू केल्या रकमेसाठी आहे.

- १] मुंबई विक्रीकर कायदा, १९५९.
- २] केंद्रीय विक्रीकर कायदा, १९५६.
- ३] महाराष्ट्र उत्तखरेदीकर कायदा, १९६२.
- ४] महाराष्ट्र मोटारवाहन प्रत्येक कर कायदा, १९८७.
- ५] महाराष्ट्र रेव्ह्यारामकर कायदा, १९८७.
- ६] कृषि उत्पन्नकर कायदा, १९६२.

४. योजनेचा तपशील :-

- अ] वर उल्लेखित अधिनियमांतर्गत ज्या प्रकरणात दिनांक ३१.३.१९९८ पूर्वी निर्धारित आदेश पारित करण्यात आले आहे व त्याद्वारे कर, व्याज वा दंडाची मागणी करण्यात आलेली आहे. परंतु अशी देय रक्कम १ जून १९९९ पर्यंत भरलेली नाही अशा प्रकरणांत या योजनेअंतर्गत अर्थ करता येईल अशा निर्धारित आदेशावास्त जे दुस्तती आदेश, पुनर्निर्धारित आदेश, अप्रति आदेश, पुनरीक्षण आदेश अशा प्रकारचे आदेश जे १ मे १९९९ पूर्वी पारित करण्यात आले असतील तर अशा आदेशाद्वारे देय असलेल्या रकमेबाबत देखील ही योजना लागू राहील जे रकमेचा व्यापा-याने कर स्वतंत्रपणे मोजा केला असेल, परंतु त्या करामुळे भरणा केलेला नसेल, तर या योजनेखालील कर विषयक तपशीलाचा लाभ त्या न भरलेल्या करसाठी देता येणार नाही, जे रकमेचा व्यापा-याने कर स्वतंत्रपणे मोजा केलेला नसेल, परंतु विवरणानुसार दाखल करताना मात्र मुंबई विक्रीकर निधमाच्या नियम ४६ अ नुसार कपाट घेतली असेल तर या योजनेच्या प्रयोजनार्थ त्या व्यापा-याने कर स्वतंत्रपणे मोजा केला आहे असे मानण्यात येईल.

परंतु जर कर स्वतंत्रपणे वसूल केला नसेल व विवरणपत्र भरतांना मुंबई विक्रीकर नियमाच्या नियम ४६ अ नुसार वजावट घेतलेली नसेल. मात्र निर्धारणा करतांना प्रथमच नियम ४६ अ नुसार वजावट देण्यात आली असेल तर या योजनेच्या प्रयोजनार्थी कर स्वतंत्रपणे वसूल केला नाही असे मानण्यात येईल.

ब] या योजनेअंतर्गत करावयाचा भरणा योजना कालावधीत केला असावा. एखाद्या भरणा योजनेच्या सुरुवातीपूर्वी अथवा योजना कालावधी समाप्त झाल्यानंतर केला असेल तर असा भरणा या योजनेजाली विचारात घेतला जा जाणार नाही.

क] ह्या योजनेच्या प्रयोजनार्थी प्रत्येक निर्धारणा कालावधी एक स्वतंत्र घटक समजला जाईल व अशा एका किंवा एकापेक्षा जास्त कालावधीसाठी या योजनेचा फायदा घेता येईल. तसेच या योजनेअंतर्गत वरील परिच्छेद क्र. ३ मध्ये नमूद केलेल्या एका किंवा एकापेक्षा जास्त अधिनियमांजाली देखील फायदा घेता येईल.

ड] ज्या व्यापा-यांना या योजनेचा कोणत्याही कालावधीसाठी फायदा द्यावयाचा असेल अशा व्यापा-यांनी त्या त्या कालावधीचा कर, शास्ती व व्याज/पूर्ण भरणा या योजनेप्रमाणे केला असेल पाहिजे. दुस-या शब्दात असे की, कर, शास्ती व व्याज याबाबत स्वतंत्र आदेश पारित झाले असले तरी ही अट लागू राहिल.

इ] एखाद्या व्यापा-याने यापूर्वीच्या इतर योजनेअंतर्गत विशिष्ट कालावधीसाठी या आगोदर फायदा घेतला असेल परंतु अशा व्यापारी या योजनेच्या इतर अटी पूर्ण करीत असेल तर अशा व्यापा-यांना देखील या योजनेचा फायदा मिळेल.

फ] ही योजना सुरु होण्यापूर्वी भरणा केलेल्या कोणत्याही रकमेच्या परताव्यासाठी या योजनेअंतर्गत दावा करता येणार नाही.

ग] या योजनेअंतर्गत फायदा देण्यासाठी अर्ज करण्यापूर्वी ज्या कालावधीसाठी फायदा द्यावयाचा असेल अशा कालावधीचे अपिल, संदर्भ किंवा रिट याचिका प्रलंबित असल्यास ते अपिल संदर्भ किंवा रिट याचिका केवनाअट मागे घ्यावी लागेल. जर योजनेचा लाभ मिळाल्यानंतर अपिल, संदर्भ किंवा रिट याचिका केली तर योजनेअंतर्गत दिलेला लाभ रद्द झाला जाई.

यापैकी फक्त एकाच बाबीचा फायदा घेता येणार नाही. शास्ती किंवा व्याज

- वडचिलेल्या खरीदी विक्री व्यवहारांबाबत जर निर्धारित आदेश दिनांक ३१ मार्च, १९९८ पूर्वी पारित झाले असतील तर असे व्यवहार आता वाढीर केले तरी, त्यावर या योजनेखाली लाभ मिळणार नाही.

३. योजनेची शर्ती :-

ही योजना खालील अधिनियमांखाली मागणी केलेल्या एकमेकांशी आहे.

- १] मुंबई विक्रीकर कायदा, १९५९.
- २] केंद्रीय विक्रीकर कायदा, १९५६.
- ३] महाराष्ट्र उत्तरीकर कायदा, १९६२.
- ४] महाराष्ट्र मोटारवाहन प्रवेशकर कायदा, १९८७.
- ५] महाराष्ट्र रेव्हारासकर कायदा, १९८७.
- ६] कृषि उत्पन्नकर कायदा, १९६२.

४. योजनेचा तपशील :-

अ] वर उल्लेखित अधिनियमांतर्गत ज्या प्रकरणात दिनांक ३१.३.१९९८ पूर्वी निर्धारित आदेश पारित करण्यात आले आहे व त्याद्वारे कर, व्याज वा दंडाची मागणी करण्यात आलेली आहे. परंतु अशी देय रक्कम १ जून १९९९ पर्यंत भरलेली नाही अशा प्रकरणात या योजनेंतर्गत जी रक्कम येईल असा निर्धारित आदेशाबाबत जर दुसरी आदेश, पुनर्निर्धारित आदेश, अग्निल आदेश, पुनरीक्षण आदेश असा प्रकारचे आदेश पर १ मे १९९९ पूर्वी पारित करण्यात आले असतील तर असा आदेशाबाबत देय रक्कम भरलेल्याकडे देखील ही योजना लागू राहील. जर स्वाध्या व्यापा-याने कर स्वतंत्रपणे गीळा केला असेल, परंतु त्या कराचा भरणा केलेला नसेल, तर या योजनेखालील कर विमलक सवलतीचा लाभ त्या न भरलेल्या करासाठी घेता येणार नाही. जर स्वाध्या व्यापा-याने कर स्वतंत्रपणे वसूल केलेला नसेल, परंतु विवरण्यत्र दाखल करतांना मास मुंबई विक्रीकर निष्पत्तीच्या नियम ४६ अ नुसार वजावट घेतली असेल तर या योजनेच्या प्रयोजनार्थ त्या व्यापा-याने कर स्वतंत्रपणे वसूल केला आहे असे मानण्यात येईल.

३] या योजनेअंतर्गत करण्याच्या भरणा या निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्टानुसार केलेला असावा, ही योजना दोन टप्प्यात अंमलात घेईल व त्याव्याली मिळणारा तसेच टप्प्यानुसार बदलेल. योजनेचा पहिला टप्पा १ जून १९९९ ते ३१ जुलै १९९९ असा तर दुसरा टप्पा १ ऑगस्ट १९९९ ते ३० सप्टेंबर १९९९ असा असेल.

४. या योजनेच्या अंमलबजावणीचे सर्व अधिकार, विक्रीकर आयुक्तांना असतील आणि या योजनेचा फलीत हेतू साध्य करण्यासाठी यकबाकीदारांकडून आवश्यक तो तपशिल प्राप्त करून घेण्यासाठी आणि आदेश निर्गमित करण्यासाठी योग्य अशी प्रपत्रे विक्रीकर आयुक्त योजनेतील तरतूदीचा अन्वयार्थ लावण्याचे तसेच त्या संबंधात स्पष्टीकरणे देण्याचे वा व्यापारी परिवर्तक, काढण्याचे अधिकार विक्रीकर आयुक्तांना राहतील. या योजनेच्या संदर्भात वा योजनेच्या अंतर्गत कोणतीही वैधानिक आदेश निर्गमित केला जाणार नाही, तसेच कोणत्याही वैधानिक आदेशात या योजनेच्या उल्लेखाने व आधारावर निर्णय दिला जाणार नाही. तसेच ही योजना अंमलात आणण्यामागील शासनाच्या हेतूच्या आधारे कोणतेही वैधानिक आदेश पारित करता येणार नाही.

आवश्यकते -
नुसार तयार
करतील.
योजनेच्या
अंमलबजावणी
विषयी
कोणतीही
अडचण उद्भव
ल्यास

५. या शासन निर्णयाच्या प्रयोजनार्थ शास्ती व व्याज म्हणजे संबंधित कायदानुसार व जेथे उचित असेल तेथे, मुंबई विक्रीकर कायदा, १९५२ च्या तरतूदीच्या आधारे संबंधित कायदानुसार लावण्यात आलेली शास्ती व व्याज असे मानण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

Chand
[चित्रा कुलकर्णी]

शासनाच्या अवर सचिव, वित्त विभाग.

प्रत:- माहितीसाठी व आवश्यक त्या घुटील कार्यवाहीसाठी तादर ओषित.

- १] महालेखापाल [लेखा परीक्षा]-१, महाराष्ट्र, मुंबई.
- २] महालेखापाल [लेखा परीक्षा]-२, महाराष्ट्र, नागपूर.
- ३] संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ४] विक्रीकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, ४ वा मजला, माझगांव, मुंबई-४०० ०१० [४० प्रती]
- ५] अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- ६] निवासी लेखा परीक्षक, मुंबई.
- ७] महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, संचालनालय, मुंबई.
- ८] निवड नस्ती, कराधान -१.

परिशिष्ट

		१ ता टप्पा		२ रा टप्पा	
		१. ६. १९९९ ते ३१. ७. १९९९		१. ८. १९९९ ते ३०. ९. १९९९	
		अभ्य योजनेअंतर्गत भरावयाची रक्कम		अभ्य योजनेअंतर्गत भरावयाची रक्कम	
अनु क्र.	दिनांक १. ६. ९९ रोजी शिल्लक असलेली रक्कम	३.	४.	५.	६.
१.	२.				
दिनांक १ जून १९९९ रोजी शिल्लक असलेली:					
१.	अ. स्वतंत्ररित्या घसून न केलेल्या विष्णीकराची रकबाकी व	रकाना २ मधील रकमेच्या ५०%	रकाना २ मधील रकमेच्या ५०%	रकाना २ मधील रकमेच्या ६०%	रकाना २ मधील रकमेच्या ४०%
२.	ब. अतिरिक्त कर व जलाटाल कर यांची रकबाकी	रकाना २ मधील काही नाही रकमेच्या १००%	रकाना २ मधील काही नाही रकमेच्या १००%	रकाना २ मधील काही नाही रकमेच्या १००%	रकाना २ मधील काही नाही रकमेच्या १००%
३.	विष्णीकराची रक्कम स्वतंत्रपणे गोळा केलेली नाही परंतु विवरणपत्र भरताना मुंबई विष्णीकर निष्प १९५९ च्या निष्प ४६अ खाली ज्याबाबत वसावट घेतली आहे अशा कराच्या रकमेची १ जून १९९९ रोजी असलेली रकबाकी	रकाना २ मधील रकमेच्या १००%	रकाना २ मधील रकमेच्या १००%	रकाना २ मधील रकमेच्या १००%	रकाना २ मधील रकमेच्या १००%
४.	१. ६. १९९९ पर्यंत न भरलेली शास्ती व व्याजाची रक्कम, निधिरूपेनंतर येणारे शास्ती व व्याज सोडून	रकाना २ मधील रकमेच्या १०%	रकाना २ मधील रकमेच्या १०%	रकाना २ मधील रकमेच्या २०%	रकाना २ मधील रकमेच्या ८०%

..... २/-

१	२	३	४	५	६
१	जुप्त केवेली रकम	रकाना २ मधील रकमेच्या १०० %	काही नाही	रकाना २ मधील रकमेच्या १०० %	काही नाही
२	निर्धारितानंतर येणारे व्यय सास्तीची रकम	काही नाही	रकाना २ मधील रकमेच्या १०० %	काही नाही	रकाना २ मधील रकमेच्या १०० %

१] अथ योजनेजंतर्गत पहिल्या टप्प्यात आक्याचा करभरणा उपरोक्त तक्त्यातील स्तंभ [३] प्रमाणे केला पाहिजे.

२] योजनेच्या २ व्या टप्प्यात आक्याचा करभरणा स्तंभ [५] मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे केला पाहिजे.